

2025-11-10

FÖRSLAG TILL YTTRANDE

Nacka kommun Dnr: KFKS-2025-01126

Remitteringsinstans Dnr: KFKS 2024-01081

Yttrande över detaljplaneprogram för Birkaområdet från Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Sammanfattning

Kommunstyrelsens miljöutskott ser positivt på att programmet för Birkaområdet anpassats och utvecklats med starkt fokus på klimat, miljö och kulturmiljö. Samtidigt bedömer utskottet att det finns behov av fortsatt fördjupning inom flera områden för att säkerställa att utvecklingen av Birka sker på ett långsiktigt hållbart sätt i linje med Nackas klimat- och miljömål.

Synpunkter kopplat till ett klimatpositivt och cirkulärt Nacka 2040

- För att linjera utvecklingen till målet om ett klimatpositivt Nacka 2040 behöver klimatpåverkan från uppförande av ny bebyggelse minimeras i samråd med områdets befintliga och kommande byggaktörer. Och den klimatberäkning av programmet som gjorts kan relateras till målvärden för såväl bebyggelse som allmän plats.
- Miljöutskottet bedömer att det finns goda möjligheter att minska klimatpåverkan i den fortsatta planeringen, bland annat genom att ytterligare terränganpassa kommande bebyggelse samt minimera antalet underbyggda garage. Det kan göras genom en samlad mobilitetslösning såsom mobilitetshus. Att samla parkering och mobilitetslösningar i detta område kan ge synergier mellan såväl upplevelsevärden, minskade bullernivåer, lägre klimatpåverkan och bevarade naturvärden och klimatanpassning då större del av gårdar och naturmark kan nyttjas för infiltration istället för underbyggda garage. Därför bör möjligheten till en samlad mobilitetslösning undersökas vidare.
- Utskottet ser särskilt positivt på programmets fokus på återbruk av byggnader, material och sprängmassor, vilket kan minska utsläpp kopplade till transporter

och ny materialutvinning samt bidra till områdets identitet. En fortsatt materialinventering, massbalansanalys och tidig planering för att möjliggöra återbruk bör genomföras.

- För balansera de klimatpåverkande utsläpp som uppstår kan programmet och efterföljande detaljplaner vidareutveckla möjliggörandet av förnybar energi, energidelning och stärka områdets roll som kolsänka genom naturliga eller lokala processer för föryngring vid växtetablering samt användning av biokol.

Synpunkter kopplat till ett grönare Nacka med livskraftiga natur- och vattenmiljöer

- I området finns höga natur- och artvärden. Det är mycket positivt att projektet i detta tidiga skede gjort trädinventeringar av värdefulla träd samt artinventeringar av kräldjur, fladdermöss och fåglar. Samt bedömt viktiga spridningssamband och ekosystemtjänster i området.
- Föreslagen utveckling av Birkaområdet har anpassats till områdets natur- och kulturvärden. Men trots anpassningen försvårar utvecklingen av Birka möjligheten att fullt ut nå inriktningsmålet ett grönare Nacka med livskraftiga natur och vattenområden. När trädgårdar och naturmark med gamla träd och buskar försvinner riskerar till exempel olika arters tillgång till livsmiljöer att minska, när arterna i sin tur påverkas minskar den biologiska mångfalden och möjligheterna till ekologiskt samspel. Att ytterligare anpassa bebyggelsestrukturen och möjliggöra bevarande av värdefull naturmark, träd och trädgårdar skulle minska den negativa påverkan från programförslaget. Om de medskick och rekommendationer till kommande detaljplaneläggning som presenteras i programmet fullföljs kan de negativa konsekvenserna mildras. Miljöutskottet vill därför framhålla vikten av att rekommendationerna i programmet fullföljs och vidareutvecklas i efterföljande planering.
- För att stärka ekosystemtjänsterna i framtiden så är det viktigt att lämna de befintliga naturområdena så orörda som möjligt och planera in mycket grönska som har samma artbestånd som den naturliga grönskan. Detta kommer gynna bland annat pollinerare och fåglar.
- För att gynna odling, fruktträd, bevarande av värdefulla träd och dagvattenhantering på gårdar bör möjligheten till att undvika underbyggda garage undersökas.
- Kommunen har inte bedömt kompensation där ekosystemtjänster kan tillföras. Detta behöver göras i samarbete med exploatören i detaljplaneskedet.
- Bebyggelsen bör anpassas än mer till de skyddsvärda träden i området och plan för efterträdare till träd bör tas fram.

Synpunkter kopplat till ett klimatanpassat och hälsosamt Nacka

- Kommunstyrelsens miljöutskott vill betona vikten av en helhetssyn på dagvatten- och skyfallshantering inom Birka och i angränsande områden. Den kuperade terrängen ställer höga krav på de åtgärder som planeras och mer detaljerade utredningar kan krävas i kommande planskeden för att säkerställa att kapacitet och funktion är tillräckliga.

XX
Ordförande
Kommunstyrelsens miljöutskott

XX
Klimat- och miljödirektör
Kommunledningskontoret